

Павленко І.А., Іванюшко О.В.

МОТИВАЦІЙНІ ЧИННИКИ ВИБОРУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ» ЛІКАРЯМИ-ІНТЕРНАМИ

Кафедра анестезіології та інтенсивної терапії ФПДО
Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького,
м. Львів, Україна

Вступ. В системі вищої освіти на післядипломному рівні підготовки, формування лікаря як висококваліфікованого фахівця можливе лише при сформованому мотиваційно-ціннісному відношенні в його професійному становленні. Одним із актуальних напрямків серед наукових досліджень є вивчення мотивації професійної діяльності лікарів, аналіз життєвих цінностей і потреб, що лежать в площині трудової поведінки, виявлення чинників, які мотивують та демотивують, дослідження їх умов праці та пошук мотиваційних чинників. Процес мотивації включає створення готовності до дії, вибір спрямованості (цілей), засобів і способів дії, місця і часу дії, оцінку вірогідності успіху, формування впевненості в правильності і необхідності дій. В процесі мотивації беруть участь такі фактори: потреби, мотиви, світогляд, особливості характеру та самопозиціонування, фізичні та психічні можливості, функціональні й емоційні стани, переживання, знання про середовище та прогноз його змін.

Мета. Визначити основні мотиваційні чинники, які сприяли вибору лікарями-інтернами спеціальності «Анестезіологія». Співробітниками кафедри анестезіології та інтенсивної терапії ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького було проведено анонімне анкетування 72 лікарів-інтернів, що проходять навчання за фахом «Анестезіологія». В анкетах пропонувалося оцінити 12 мотиваційних чинників вибору лікарями-інтернами спеціальності, які згруповані в 4 блоки.

Результати і обговорення. Аналізуючи результати дослідження можна стверджувати, що популярність і престижність спеціальності «Анестезіологія» є провідним мотивом для більшості інтернів. Мотиваційні чинники є усвідомленим внутрішнім спонуканням інтерна до активного вибору професійної діяльності, і власне, результати проведеного нами дослідження свідчать: більшість респондентів відзначаються високим рівнем професійної спрямованості, а мотиваційні чинники слугують індикатором схильності та готовності лікаря-інтерна працювати за обраним фахом. Аналіз анкетних даних показав, що мотивація вибору респондентів орієнтована на професійно-медичні цінності та спонукання особистості до здійснення лікарської діяльності і реалізацію власних мотивів.

Висновки. Вибір інтернів спеціальності «Анестезіологія» зумовлений складним поєднанням різних мотиваційних чинників, формування яких закладається під час навчання на клінічних кафедрах. Більшість респондентів мають високий рівень професійної спрямованості, що призведе в подальшому до самореалізації в обраній спеціальності.

Ключові слова: інтерни, мотиваційні чинники, спеціальність «Анестезіологія».

*«Діяльності без мотиву не існує»
О.М. Леонт'єв*

ВСТУП

Сьогодні, під час інтеграції України у європейський науково-освітній простір, суспільство ставить перед випускниками медичних вузів вимоги: професіоналізм, активність, володіння інформа-

ційними технологіями, навичками комунікації, здатність швидко приймати рішення та застосовувати новітні технології в діагностиці та лікуванні пацієнтів [1, 2]. В той же ж час особливостями сучасного розвитку суспільства є економічна криза,

Для кореспонденції: ПАВЛЕНКО Ірина Андріївна, кандидат медичних наук, доцент кафедри анестезіології та інтенсивної терапії ФПДО, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Пекарська вул, 69, м. Львів, 79010, Україна; e-mail: irynapavlenko@meta.ua; контактний тел.: +38(093)0477990.<https://scholar.google.com.ua/citations?user=mLImAJwAAAAJ&hl=uk>

девальвация освітнього рівня особи, відсутність адекватного винагородження висококваліфікованої праці, тому більшість молодих спеціалістів не бачать перспективи для застосування набутих знань [3]. Медична освіта має базуватись на позитивній мотивації лікарів-інтернів, що має вирішальне значення у формуванні спеціаліста, та використовувати сучасні методи навчання [4]. Потреба мотивації об'єктивно існує і є одним із найважливіших факторів у підготовці фахівців нового покоління. Якість сучасної медичної освіти визначається сукупністю складових навчального процесу, а вимоги сьогодення налаштовують на необхідність перегляду підходів до надання освітніх послуг [5]. В системі вищої освіти на післядипломному рівні підготовки спеціаліста, формування лікаря як висококваліфікованого фахівця можливе лише при сформованому мотиваційно-ціннісному відношенні в його професійному становленні [6].

Методологічний інструментарій дослідження мотивації вибору професії ґрунтується на відомих концепціях і теоріях вивчення поведінки людини як світових (В. Врум, Ф. Герцберг, Д. МакКленланд, П. Лаулер, А. Маслоу, ін.) так і вітчизняних (Л.С. Виготський, В.М. Дружинін, Є.П. Ільїн, Т.І. Левченко, ін.) [7].

Поняття «мотив» (від лат. *movere* – рухати, штовхати) означає спонукання до діяльності, спонукальну причину дій і вчинків. Мотиви бувають різні: цікавість до змісту і процесу діяльності, обов'язок перед суспільством, самоствердження тощо [8].

Мотивація – це система спонукань, що активізують організм у визначеному напрямку і є вирішальним фактором, завдяки якому формується кваліфікований спеціаліст [9]. Одним із актуальних напрямків серед наукових досліджень є вивчення мотивації професійної діяльності лікарів, аналіз життєвих цінностей і потреб, що лежать в площині трудової поведінки, виявлення чинників, які мотивують та демотивують, дослідження їх умов праці та пошук мотиваційних чинників [10].

Відомо, що успіхи тих, хто навчається, у 70% зумовлені мотивацією і в 30% – за рахунок здібностей особистості [11]. Дослідниками мотивації професійної діяльності лікарів визначаються наступні види мотиваційних чинників: отримання матеріальних благ, служіння професії і професійний розвиток, зміцнення соціальних зв'язків, соціальна захищеність, альтруїзм та співчуття [12]. В українському суспільстві відбулася зміна ціннісних орієнтирів, що призвела до руйнації стимулів до праці в охороні здоров'я та модифікації мотиваційних чинників [13].

Процес мотивації включає створення готовності до дії, вибір спрямованості (цілей), засобів і способів дії, місця і часу дії, оцінку вірогідності

успіху, формування впевненості в правильності і необхідності дій. В процесі мотивації беруть участь такі фактори: потреби, мотиви, світогляд, особливості характеру та самопозиціонування, фізичні та психічні можливості, функціональні й емоційні стани, переживання, знання про середовище та прогноз його змін [14]. Над проблемою професійного вибору та мотивації працювали як вітчизняні так і зарубіжні вчені, про що свідчить значна кількість концепцій і теорій [15]. Погляди на мотивацію людини до праці набули еволюційних змін: ранні теорії мотивації → теорії «економічної людини» → теорії З. Фрейда та неофрейдистів → біхевіористські теорії мотивації → теорії людських стосунків → теорії людської поведінки → теорії можливостей людини. Як зазначав Р. Хендерсон, що той чинник, який сьогодні мотивує конкретну людину до інтенсивної праці, завтра може бути неіснуючим, і ніхто точно не знає, як діє механізм мотивації, якої сили повинен бути і коли він спрацює [7].

Наявність мотивації до пізнавальної діяльності є базовим фактором успішності оволодіння знаннями. Концепція мотивації навчання з розвитком теорії навчальної діяльності збагатилася новим змістом, оскільки на вибір професії впливає безліч аспектів (соціально-економічний статус, інтелект, спеціальні здібності, стать, професія батьків). Не варто відкидати і той факт, що більшість соціальних та психологічних впливів формуються на мив дитинстві [16].

Анестезіологія як наука і клінічна дисципліна вважається однією з найскладніших медичних спеціальностей із динамічним розвитком та інтегративним чинником серед клінічних дисциплін [17]. Здебільшого нашу спеціальність обирають студенти, які чітко усвідомлюють її особливості та професійні вимоги до фахівця [18]. В той же час, стосовно вищої медичної школи, проблеми формування мотивації та мотиваційних чинників вибору лікарями-інтернами спеціальності «Анестезіологія» залишаються недостатньо вивченими, не зважаючи на їх цінність і актуальність. Враховуючи плінність тенденцій сучасного суспільства, наявність нових медичних та освітніх технологій, ерудованість інтернів існує необхідність формування мотивації вибору спеціальності «Анестезіологія», що зумовило доцільність дослідження мотиваційних чинників.

МЕТА

Виявлення основних мотиваційних чинників, які сприяли вибору лікарями-інтернами спеціальності «Анестезіологія».

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ

Співробітниками кафедри анестезіології, інтенсивної терапії ФПДО ЛНМУ імені Дани-

ла Галицького було проведено анкетування 72 лікарів-інтернів, що проходять навчання за фахом «Анестезіологія». Опитування респондентів проводилось добровільно та анонімно, оскільки це суттєво підвищує валідність відповідей [19].

Для якісного аналізу мотиваційних чинників лікарів-інтернів нами була застосована методика «Мотивація вибору медичної професії» А.П. Василькова [20], метод експертних оцінок, порівняльний метод і методи систематизації та узагальнення; прогностичний метод для формування висновків.

В анкетах пропонувалося оцінити 12 мотиваційних чинників вибору лікарями-інтернами спеціальності «Анестезіологія», які згруповані в 4 блоки. Запропоновані мотиваційні чинники віднесені до основних компонентів мотиваційної структури, яка базується на поведінкових і змістовних характеристиках діяльності лікаря [21, 22].

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Анкетування лікарів-інтернів проводилося за питаннями, які характеризують основні мотиваційні чинники вибору спеціальності «Анестезіологія»: сімейна традиція, поради батьків; популярність та престижність спеціальності «Анестезіологія»; випадковість; лікування тяжкохворих пацієнтів; робота з медичною технікою; робота в операційній; самовдосконален-

ня, перебування в середовищі професіоналів та освічених людей, самореалізація та використання своїх здібностей; творче розкриття та участь в наукових розробках, отримати визнання та можливість завести корисні контакти; отримання високооплачуваної роботи, можливість працевлаштування. Після визначення мотивів кожен респондент виставив бали по пріоритетності (від 1 до 12), що відображено на діаграмі.

Урізноманітнення мотиваційних чинників вибору інтернами спеціальності «Анестезіологія» змусило нас згрупувати анкету на чотири блоки: 1) соціальна значущість; 2) професійна спрямованість; 3) самоактуалізація; 4) практичні міркування. Цей розподіл дає зрозуміти, що одних інтернів мотивує бажання досягти успіху в обраній спеціальності, для інших важливо приносити користь суспільству, третіх приваблює лікувальний процес, для четвертих пріоритетом є матеріальна вигода та працевлаштування. Отримані результати відображені в таблиці.

Аналізуючи показники, наведені в таблиці, можна стверджувати, що популярність і престижність спеціальності «Анестезіологія» є провідним мотивом для більшості інтернів (69,4%), що визначає її соціальну значущість. В той же час 63,9% респондентів вважають, що з такою спеціальністю ймовірніше працевлаштуватися. Частина інтернів (41,7%) вважають, що зможуть самореалізува-

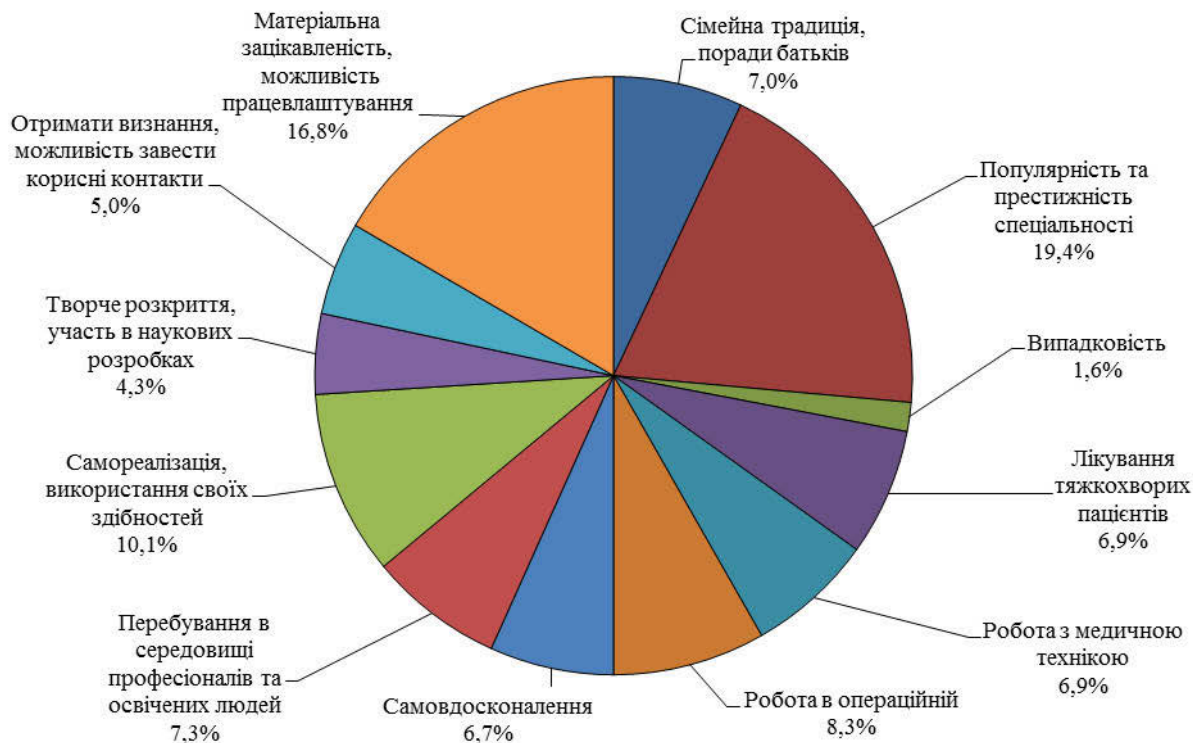

Рис. 1. Пріоритетність мотиваційних чинників лікарів-інтернів при виборі спеціальності «Анестезіологія»

Таблиця 1. Результати анкетування лікарів-інтернів зі спеціальності «Анестезіологія»

Блоки	Мотиваційні чинники	Показник відповіді (%)
Соціальна значущість спеціальності (28%)	Сімейна традиція, поради батьків	25
	Популярність та престижність спеціальності	69,4
	Випадковість	5,6
Професійна спрямованість(22%)	Лікування тяжкохворих пацієнтів	31,25
	Робота з медичною технікою	31,25
	Робота в операційній	37,5
Самоактуалізація (24%)	Самовдосконалення	28
	Перебування в середовищі професіоналів та освічених людей	30,3
	Самореалізація, використання своїх здібностей	41,7
Практичні міркування (26%)	Творче розкриття, участь в наукових розробках	16,7
	Отримати визнання, можливість завести корисні контакти	19,4
	Матеріальна зацікавленість, можливість працевлаштування	63,9

тися, використовуючи свої здібності в навчанні і роботі. Слід зазначити, що професійну спрямованість мали 22,2 % респондентів, серед них: 37,5 % подобається робота в операційній і в однаковій ступені (по 31,25 %) приваблює робота з медичною технікою та лікування тяжкохворих пацієнтів. Перебувати в середовищі професіоналів та освічених людей прагнуть 30,3 % інтернів, в той же час 28 % вважають, що обрана спеціальність дасть поштовх для самовдосконалення. Сімейна традиція та поради батьків мали вплив на вибір спеціальності «Анестезіологія» в ¼ лікарів-інтернів. 19,4 % респондентів вважають, що працюючи анестезіологом, можуть отримати визнання та завести корисні контакти, а 16,7 % матимуть можливість для творчого розкриття та участі в наукових розробках. Лише 5,6% респондентів зазначили, що потрапили в інтернатуру з анестезіології випадково, не знаючи специфіки роботи. Аналіз анкетних даних показав, що мотивація вибору респондентів орієнтована на професійно-медичні цінності та спонукання особистості до здійснення лікарської діяльності і реалізацію власних мотивів. Більшість дослідників, що займаються питаннями мотивації, також відзначають, що при виборі спеціальності мотивація визначається новою соціальною роллю [18, 23, 24].

Найбільша кількість респондентів зазначили, що на вибір спеціальності вплинула її соціальна значущість, але в той же час важливим елементом вибору є можливість працевлаштування та орієнтація на самореалізацію в подальшій професійній діяльності. Актуальною є професійна спрямованість, на що вказує бажання інтернів здобувати професійні навички [25]. Це підтверджується попитом сучасного суспільства на висококваліфіко-

ваних спеціалістів, здатних надавати якісну медичну допомогу із застосуванням новітніх технологій в діагностиці та лікуванні [26].

Ми прослідкували, що вибір спеціальності «Анестезіологія» обґрунтовувався одночасно декількома мотиваційними чинниками: прагненням реалізувати свою соціальну роль, мати гідний соціальний статус; прагненням поєднати свою активність з певним видом професійної діяльності. Серед них провідними є мотиви соціальної значущості праці, працевлаштування та самоствердження у професії.

Мотиваційні чинники є усвідомленим внутрішнім спонуканням інтерна до активного вибору професійної діяльності, і власне, результати проведеного нами дослідження свідчать: більшість респондентів відзначаються високим рівнем професійної спрямованості, а мотиваційні чинники слугують індикатором схильності та готовності лікаря-інтерна працювати за обраним фахом. Розуміючи це, можна цілеспрямовано впливати на його поведінку і діяльність. Формування у інтерна стійких мотиваційних чинників для підтримання зацікавленості до обраної спеціальності є завданням викладача під час освітнього процесу [27]. Для реалізації його великого значення набувають особистісні якості викладача, його професійна компетентність та педагогічна майстерність, комунікативні здібності [3].

Мотивація лікарів-інтернів – обов'язковий атрибут факультету післядипломної освіти, що забезпечує успішність набуття знань та містить професійну спрямованість, здатність подолати труднощі, самооцінку результатів праці. Технології, обладнання і ресурси, що знаходяться в розпорядженні клінічних баз, не будуть повноцінно вико-

ристовуватись доти, доки не прикладеться робота задалегідь вмотивованих лікарів-інтернів. Саме мотивація здатна не лише максимально розкрити і реалізувати потенціал інтернів-анестезіологів, але й в ряді випадків підсилити, ослабити або ж повністю компенсувати сприйняття ними недоліків організації медицини. Для тих, хто обрав спеціальність «Анестезіологія», ключовим моментом є самоствердження та самореалізація, які визначаються цілеспрямованістю, самоорганізацією, самоконтролем. Власне вони знаходяться в одній площині значущості з високим рівнем мотиваційної активності.

ВИСНОВКИ

На основі аналізу результатів дослідження мотиваційних чинників, на яких базувався вибір інтернами спеціальності «Анестезіологія», можна зробити висновки:

1. Вибір інтернів зумовлений складним поєднанням різних мотиваційних чинників.
2. Мотиваційні чинники формуються вже на студентській лаві під час навчання на клінічних кафедрах при оволодінні практичними навичками, де роль і місце викладача полягає у визначенні спонукань і потреб майбутніх інтернів, та пролонгуються на факультеті післядипломної освіти.
3. У більшості респондентів високий рівень професійної спрямованості, що призведе в подальшому до самореалізації в обраній спеціальності.
4. Висока мотивація виконання роботи анестезіолога дозволить краще опанувати вибраний фах та досягти більших результатів, адже мотивація роботою – це вагомий чинник ефективності роботи.
5. При виборі спеціальності мотиваційні чинники взаємодоповнюються: лікарі-інтерни бажать спрямовувати свої зусилля на самоактуалізацію.
6. Суть мотивації вибору спеціальності «Анестезіологія» зводиться в основному до усвідомлення інтернами соціальної значущості їх праці та бажання мати гарантовану заробітну плату для забезпечення гідного рівня життя.

Фінансування / Funding
Немає джерела фінансування / There is no funding source.

Конфлікт інтересів / Conflicts of interest
Усі автори повідомляють про відсутність конфлікту інтересів / All authors report no conflict of interest

Етичне схвалення / Ethical approval

Це дослідження було проведено відповідно до Гельсінкської декларації та затверджено місцевим комітетом з етики досліджень / This study was conducted in accordance with the Declaration of Helsinki and was approved by the local research ethics committee.

Надійшла до редакції / Received: 09.04.2021
Після доопрацювання / Revised: 12.04.2021
Прийнято до друку / Accepted: 03.06.2021
Опубліковано онлайн / Published online: 30.06.2021

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Зіменківська Б.С., Гжегоцький М.Р., Солоник П., Радченко О.М., Стрільчук Л.М. Сучасні особливості парадигми медичної освіти в Україні. *Медична освіта*. 2018; 2:61-4.
2. Ковальчук Л.Я. Реорганізація післядипломної освіти – важливий аспект наступного розвитку охорони здоров'я України. *Медична освіта*. 2014; 2:27-33.
3. Січкоріз О.С., Павленко Г.А., Іванюк О.В. Формування мотивації у навчальному процесі лікарів-інтернів. В: *Матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. уч. Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні*. Т. 2; 2018 Трав 17-18; Тернопіль. Тернопіль: *Медична освіта*; 2018, с.441-2.
4. Схалов В.В., Мізякіна К.В. Деякі мотиваційні моменти в формуванні майбутнього фахівця-невролога. *Актуальні проблеми сучасної медицини. Вісник Української медичної стоматологічної академії*. 2018; 18.1(61):249-52.
5. Бєлка К.Ю., Кучин Ю.Л., Мельник І.В. Дистанційне навчання та оцінювання лікарів-інтернів за спеціальністю «Анестезіологія та інтенсивна терапія» в умовах пандемії COVID-2019. *Біль, знеболення та інтенсивна терапія*. 2020; 4(93):33-9.
6. Швець Н.І. Оптимізація навчального процесу у закладах післядипломної освіти. *Світ медицини та біології*. 2016; 3:162-4.
7. Фіцла М.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Київ: Академвидав; 2006. 352 с.
8. Чудакова В.П. Путівник дослідження складових мотиваційної компетентності: мотивів і мотивації з метою професійного самовизначення. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2019; 3(74):52-61.
9. Борц Ю.М. Дослідження мотиваційних компонентів забезпечення якості медіапомог в закладі ОЗ за результатами опитування лікарів стаціонарних та поліклінічних відділень. В: *Збірник тез доповідей 4 міжнар. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених Актуальні питання теоретичної та практичної медицини*. Т.1; 2016 Київ 21-22; Суми. Суми: СумДУ; 2016, с. 93.
10. Кочарян О.С., Фролова С.В., Павленко В.М. Структура мотивації навчальної діяльності студентів: навчальний посібник. Харків: Національний аерокосмічний університет імені М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»; 2011. 40 с.
11. Височина І.Л., Башкірова Н.С., Крамарчук В.В., Гайдук О.І., Черниловський А.В., Сфімова Н.О., та ін. Досвід застосування пізнавальних ієр, як методу підвищення мотивації лікарів-інтернів. *Медичні перспективи*. 2016; XXI(2.1):116-9.
12. Схалов В.В., Кравець О.В. Принцип міждисциплінарної інтеграції та апріорної мотивації в медицині невідкладних станів. *Медицина неотложных состояний*. 2015; 6(69):117-9.
13. Коробчанський В.О., Резуменко Ю.К., Герасименко О.І., Кателевська Н.М., Богачова О.С. Актуальні питання формування мотивації до навчання у студентів Харківського національного медичного університету. *Медична освіта*. 2018; 4:141-4.
14. Філоненко М.М. Системний аналіз процесу особистісного становлення майбутнього лікаря. *Освіта та розвиток обдарованої особистості: Серія «Педагогіка» та «Психологія»*. 2015; 1(32):17-21.
15. Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря [дисертація]. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка; 2016. 425 с.
16. Dmytrushyn B.Y. Psychological features of forming students positive education al motivation. *Problems of Modern Psychology*. 2015; 27:137-50.
17. Павленко Г.А. Спеціальність сучасної медицини. В: *Матеріали XVIII Міжнар. наук. Конгресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств*; 2020 Жов 1-3; Львів. Львів-Київ-Чикаго; 2020, с. 38.
18. Схалов В.В., Седінкін В.А., Халімончик В.В. Мотивації обрання майбутньої спеціальності «Анестезіологія та інтенсивна терапія». В: *36. наук. ст., матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. Психолого-педагогічні проблеми становлення сучасного фахівця*; 2018 Трав 18-19; Харків. Харків: ХОГОКЗ; 2018, с.112-5.
19. Пилипенко М.М., Кисельова І.В., Воротинцев С.І., Дубров С.О., Кобеляцький Ю.Ю. Презентація української системи післядипломної освіти на конгресі Європейської асоціації анестезіологів Euroanesthesia-2015 у Берліні. *PAIN, ANAESTHESIA & INTENSIVE CARE*. 2015; 3(72):71-82. [https://doi.org/10.25284/2519-2078.3\(72\).2015.84661](https://doi.org/10.25284/2519-2078.3(72).2015.84661).
20. Пльин Е.П. Мотивация и мотивы. СПб.: Питер; 2011. 512 с.
21. Николаєнко О. Мотиваційні чинники студентів НМУ імені О.О. Богомольця при виборі медичної спеціальності (на прикладі студентів, що навчаються за спеціальностями «Медицина» та «Стоматологія»). *EUROPEAN HUMANITIES STUDIES: State and Society*. 2019; 3(11):112-26.
22. Резніченко Ю.Г., Гіря О.М., Ярцева М.О. Аналіз мотивації щодо вибору майбутньої професії студентами-старшокурсниками педіатричного факультету. В: *Збірник тез наук.-практ. конф. з міжнар. участю Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу*; 2018 Трав 11; Івано-Франківськ: ІФДМУ; 2018, с. 167.
23. Стусь В.П., Схалов В.В., Моїсенко М.М., Бараннік С.І., Горбунцов В.В. Фазисні ситуаційні завдання в формуванні професійної компетентності спеціаліста за фахом «Урологія». *Урологія*. 2017; 1:91-5.
24. Хоботова Н.В. Мотиваційні моменти у виборі студентами спеціальності «Оториноларингологія». *Young Scientist*. 2018; 10(62):145-8.
25. Акейтєв С.О., Березова М.С. Значення самостійної роботи при підготовці лікарів-інтернів з фаху «Анестезіологія». В: *Матеріали II Всеукр. наук. конф. (присвяченої 100-річчю Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара) Освіта і наука в умовах глобальних трансформацій*. Ч. 1; 2018 Жов 26-27; Дніпро. Дніпро: СПД «Охотник»; 2018, с. 17-8.

26. Криськів О.І., Лазарчук Т.Б., Бабінець Л.С., Творко В.М. Складові якісної інтернатури з фаху «Внутрішні хвороби». *Медицина освіти*. 2015; 3:36-8.
27. Сичорізі О.С., Сизон О.О., Вольбин С.В., Рудник Т.І. Якість медичної освіти – невід’ємна складова сучасного викладача вищої медичної школи. *Матеріали*

XIV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні. Т. 1; 2017 Трав 18-19; Тернопіль. Тернопіль: ТДМУ; 2017, с. 121.

ПАВЛЕНКО І.А., ИВАНЮШКО Е.В.

МОТИВАЦИОННЫЕ ФАКТОРЫ ВЫБОРА СПЕЦИАЛЬНОСТИ «АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ» ВРАЧАМИ-ИНТЕРНАМИ

Введение. В системе высшего образования на последипломном уровне подготовки, формирование врача как высококвалифицированного специалиста возможно только при сложившемся мотивационно-ценностном отношении в его профессиональном становлении. Одним из актуальных направлений среди научных исследований является изучение мотивации профессиональной деятельности врачей, анализ жизненных ценностей и потребностей, лежащих в плоскости трудового поведения, выявление факторов, мотивирующих и демотивирующих, исследование их условий труда и поиск мотивационных факторов. Процесс мотивации включает создание готовности к действию, выбор направленности (целей), средств и способов действия, места и времени действия, оценку вероятности успеха, формирования уверенности в правильности и необходимости действий. В процессе мотивации участвуют следующие факторы: потребности, мотивы, мировоззрение, особенности характера и самопозиционирование, физические и психические возможности, функциональные и эмоциональные состояния, переживания, знания о среде и прогноз его изменений.

Цель. Определить основные мотивационные факторы, которые способствовали выбору врачами-интернами специальности «Анестезиология». Сотрудниками кафедры анестезиологии и интенсивной терапии ФГДО ЛНМУ имени Данила Галицкого было проведено анонимное анкетирование 72 врачей-интернов, которые обучаются по специальности «Анестезиология». В анкетах предлагалось оценить 12 мотивационных факторов выбора врачами-интернами специальности, которые сгруппированы в 4 блока.

Результаты и обсуждение. Анализируя результаты исследования можно утверждать, что популярность и престижность специальности «Анестезиология» является ведущим мотивом для большинства интернов. Мотивационные факторы являются осознанным внутренним побуждением интерна к активному выбору профессиональной деятельности, и собственно, результаты проведенного нами исследования свидетельствуют: большинство респондентов отличаются высоким уровнем профессиональной направленности, а мотивационные факторы служат индикатором склонности и готовности врача-интерна работать по избранной специальности. Анализ анкетных данных показал, что мотивация выбора респондентов ориентирована на профессионально-медицинские ценности и побуждения личности к осуществлению врачебной деятельности и реализацию собственных мотивов.

Выводы. Выбор интернами специальности «Анестезиология» обусловлен сложным сочетанием различных мотивационных факторов, формирование которых закладывается во время обучения на клинических кафедрах. Большинство респондентов имеют высокий уровень профессиональной направленности, что в дальнейшем приведет к самореализации в избранной специальности.

Ключевые слова: интерны, мотивационные факторы, специальность «Анестезиология».

PAVLENKO I.A., IVANIUSHKO O.V.

MOTIVATIVE FACTORS OF CHOICE OF SPECIALTY «ANAESTHESIOLOGY» BY INTERNAL DOCTORS

Introduction. In the system of higher education, at the postgraduate level of specialist training, the formation of a doctor as a highly qualified specialist is possible only with the formed motivational and value attitude in his professional development. One of the current areas of research is to study the motivation of doctors, analysis of life values and needs underlying the work he have our, identify factors that motivate and demotivate, study their working conditions and search for motivational factors. The process of motivation includes the creation of readiness for action, the choice of direction (goals), means and methods of action, place and time of action, assessment of the probability of success, the formation of confidence in the correctness and necessity of action. The following factors take part in the process of motivation: needs, motives, worldview, peculiarities of character and self-positioning, physical and mental abilities, functional and emotional states, experiences, knowledge about the environment and forecast of its changes.

Goal. Identify the main motivating factors that contributed to the choice of interns in the specialty «Anaesthesiology». Employees of the Department of Anesthesiology and Intensive Care FPDO LNMU named after Danil Galitsky conducted an anonymous survey of 72 interns who are trained in the specialty «Anesthesiology». In the questionnaires it was proposed to assess 12 motivational factors for doctors-interns to choose a specialty, which are grouped into 4 blocks.

Results and discussion. Analyzing the results of the study, it can be argued that the popularity and prestige of the specialty «Anaesthesiology» is the leading motive for most interns. Motivational factors are a conscious internal motivation of the intern to actively choose a professional activity, and in fact, the results of our study show that most respondents have a high level of professional orientation, and motivational factors serve as an indicator of the intern's willingness and willingness to work. The analysis of personal data showed that the motivation of the choice of respondents is focused on professional and medical values and motivation of the individual to carry out medical activities and the realisation of their own motives.

Conclusions. The choice of interns in the specialty «Anaesthesiology» is due to a complex combination of different motivational factors, the formation of which is laid down during training at clinical departments. Most respondents have a high level of professional orientation, which will lead to further self-realisation in the chosen specialty.

Key words: interns, motivational factors, specialty «Anaesthesiology».

УЧАСТЬ АВТОРІВ В ПІДГОТОВЦІ СТАТТІ:

Павленко І.А. – концепція дослідження, назва статті, проведення дослідження, збір та обробка даних, написання статті
Іванюшко О.В. – концепція дослідження, проведення дослідження, збір та обробка даних, написання статті.